

Budsjettinnspill fra Stiftelsen Miljøfyrtårn til Stortingets energi- og miljøkomité

Oktober 2025

Budsjettet legges i den tid der samfunnet opplever usikkerhet og nye

utfordringer knyttet til krig, handelsbarrierer, ekstremvær og overgangen til et lavutslippssamfunn der verdier skapes på en bærekraftig måte. Muligheten til å nå klima -og naturmålene hviler på samfunnets og næringslivets evne til omstilling.

Miljøledelse er omstilling. Miljøledelse betyr systematisk arbeid med å kartlegge og kontinuerlig redusere virksomhetens miljøpåvirkning: Sette mål og gjennomføre effektfulle tiltak der det monner. Dette gir handling og skaper robusthet i møte med endrede rammevilkår, forventninger og i møte med et klima og natur i endring. God miljøstyring står blant annet sentralt i EUs satsing på grønn konkurransekraft.

Stiftelsen Miljøfyrtårn forvalter Norges mest brukte standard for miljøledelse

med nær 12 000 sertifiserte virksomheter i privat og offentlig sektor. Omkring halvparten av de sertifiserte virksomhetene er små og mellomstore bedrifter (SMBer). Sertifisering er anerkjent av EU og dermed godkjent dokumentasjon i offentlige anskaffelser på linje med ISO-sertifisering for miljøledelse. Vi tilbyr også bærekraftsverktøyet LUMA som ved hjelp av bærekraftsfaglig kunnskap og ny teknologi hjelper virksomheter med effektiv miljøledelse og dokumentasjon.

Norsk klima- og miljøpolitikk har et uforløst potensial i systematisk bruk av miljøledelse. Vi har derfor følgende anbefalinger til budsjettforslaget:

Effektfulle og forenklede miljøkrav i offentlige anskaffelser

Budsjettproposisjonen fremhever det pågående arbeidet med å benytte offentlige anskaffelser som et strategisk virkemiddel i klima- og miljøpolitikken. Vi støtter dette arbeidet.

Stiftelsen Miljøfyrtårn mener Regjeringens forslag til miljøkrav i ny lov om offentlige anskaffelser mangler et vesentlig virkemiddel: En gjennomgående forventning om at leverandører av varer og tjenester til det offentlige arbeider systematisk for å redusere eget miljøavtrykk. Lovutvalget fremhevet miljøkrav til *leverandørene* som et effektivt virkemiddel som komplementerer miljøkrav til *varene* som anskaffes. Flere høringsinstanser gjorde det samme. Miljøledelse er et slikt krav.

Standardisering forenkler, og tredjepartssertifiseringer sikrer kvalitet. Offentlige innkjøpere kan i større grad standardisere miljøkrav og benytte tredjepartssertifisert og dermed kvalitetssikret dokumentasjon, som sertifisert miljøledelse.

Våre anbefalinger:

- i) Forvente at leverandører til det offentlige har implementert miljøledelse.*
- ii) I økt grad forvente bruk av standarder og tredjepartssertifiseringer i offentlige anskaffelser.*

Miljøstyring i statens fellesføringer

Det er positivt at regjeringen gjennomfører en evaluering av effekten av fellesføring om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.

Vår anbefaling:

Videreføre og presisere fellesføringen om klima-, natur- og energistyring til statlige virksomheter. Fellesføringen bør innebære en forventning om at mål og tiltak iverksettes innen miljøområder der virksomheten har et vesentlig miljøavtrykk og mulighet til å påvirke. Vurderingen av vesentlig miljøområde bør ta inn over seg miljøpåvirkning i virksomhetens anskaffelser og leveranser.

Klima- og natursats

Over 250 kommuner har et partnerskap med Stiftelsen Miljøfyrtårn. Flere av disse gir svært gode tilbakemeldinger på effekten av ordningene for klima- og naturarbeid i kommunene. Ordningene er også sentrale i å styrke samarbeidet om klima og natur på tvers av kommunegrenser.

Vår anbefaling:

Kap. 1420, post 60 og 61 økes til minimum en opprettholdelse av 2025-nivå.

Vi utdyper gjerne forslagene. Ta kontakt med Øygunn Sundsbø Brynildsen, leder samfunnskontakt i Stiftelsen Miljøfyrtårn: oygunn@miljofyrtarn.no